

**Rapport**

2012-02-16

Dnr 40-2011:1362

# Rapport

---

efter kvalitetsgranskning av idrott och hälsa  
i grundskolan i Norje skola i Sölvesborgs  
kommun

## **Innehåll**

---

Inledning

Resultat

Bakgrundsuppgifter om Norje skola

Syfte och frågeställningar

Metod och material

## **Inledning**

---

Skolinspektionen genomför under hösten 2011 en kvalitetsgranskning av undervisningen i idrott och hälsa i grundskolans årskurser 4–6. Granskningen av Norje skola i Sölvesborgs kommun ingår i detta projekt.

Norje skola besöktes den 7, 9, 13 och 14 december. Ansvariga inspektörer har utredarna Annette Johnsson och Anna Sandell varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av undervisningen i idrott och hälsa genomförs i totalt 28 kommunala skolor och 8 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen av idrott och hälsa är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

## Resultat

---

### 1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Syftet med undervisningen i idrott och hälsa är enligt **kursplanen** att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i att planera, genomföra och värdera olika rörelseaktiviteter. Vidare ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla goda levnadsvanor och ges kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till psykiskt och fysiskt välbefinnande. Eleverna ska också utveckla förmågan att vistas i utemiljöer under olika årstider och få förståelse för värdet av ett aktivt friluftsliv. Kursplanen anger därvid tydligt ett centralt innehåll för undervisningen uppdelat i områdena rörelse, hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse. **Skollagen** anger att lärarna ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Enligt **läroplanen** har rektor ansvar för att undervisningen följs upp och utvärderas.

**Forskning och beprövad erfarenhet** visar att en stor del av lektionsinnehållet i idrott och hälsa handlar om rörelseaktiviteter där olika typer av bollspel och tävlingsidrott dominerar. Delar som behandlar hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse får inte sällan stå tillbaka. Både lärare och elever tenderar att uppfatta ämnet på ett sätt som avviker från det kunskapsobjekt som finns beskrivet i kursplanen. Ofta bedöms eleverna efter parametrar som närvaro och inställning samt efter mätbara idrottsprestationer. Skolor som följer kursplanens innehåll, uppmärksammar samtliga elevers intressen och behov och som har tydliga bedömningskriterier med grund i kursplanen är de som lyckas bäst i sin undervisning i idrott och hälsa.

#### *Får eleverna undervisning i idrott och hälsa i den omfattning de har rätt till?*

I timplanen för ämnet idrott och hälsa anges 100 min i veckan för varje årskurs i de granskade årskurserna 4-6. Detta innebär cirka 59 timmar/läsår. Det framkom vid granskningen att 10-15 minuter av varje lektion användes till ombyte. Detta medför att 20-30% av lektionstiden inte används till undervisning vilket betyder ett bortfall på 12 till 18 timmar per år. Detta innebär att skolan bör vara uppmärksam så att eleverna får undervisning i idrott och hälsa i den omfattning de har rätt till. Skolinspektionen bedömer dock att eleverna i nuläget får undervisning i den omfattning de har rätt till.

#### *Får eleverna en undervisning som minst täcker in syftet och alla kunskapsområden?*

Skolan har till Skolinspektionen redovisat två läsårsplaneringar för ämnet idrott och hälsa. Då läraren som undervisar i årskurs fem vid besöket endast var anställd till höstterminens utgång fanns ingen läsårsplanering för vårterminen 2012. Läsårsplaneringarna, intervjuer med rektor, lärare och elever samt lektionsobservationer visade att undervisningen täcker in samtliga innehållspunkter inom kunskapsområdena Hälsa och livsstil. Inom kunskapsområdet Friluftsliv och utevistelse saknas innehållspunkten *Lekar och andra fysiska*

*aktiviteter i skiftande natur- och utemiljöer under olika årstider.* Angående kunskapsområdet Rörelse är undervisningen i simning bristfällig. Barnen testas under ett tillfälle i simkunnighet i årskurs fem och det är endast de elever som inte kan simma som erhåller simundervisning vilket strider mot kursplanen som anger att alla elever ska erhålla simundervisning. Skolinspektionen bedömer att rektorn samt lärarna i idrott och hälsa behöver säkerställa att eleverna får undervisning som täcker in samtliga kunskapsområden och syfte.

*Ger undervisningen eleverna möjlighet att uppnå alla kunskapskrav i idrott och hälsa?*

Tabell 1. Andel elever som nått målen i ämnet idrott och hälsa<sup>1</sup>

| Årskurs | år 2006 | år 2007 | år 2008 | år 2009 | år 2010 |
|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| 5       | 100 %   | 100 %   | 100 %   | 100 %   | 100 %   |
| 9       |         |         |         |         |         |

Källa: Skolans uppgift

Skolan uppvisar goda resultat i ämnet idrott och hälsa men som redovisats i ovanstående punkt angående huruvida undervisningen omfattar syftet och samtliga kunskapsområden framkom att inom kunskapsområdet Friluftsliv och utevistelse saknas innehållspunkten *Lekar och andra fysiska aktiviteter i skiftande natur- och utemiljöer under olika årstider* samt att endast de elever som inte uppnått kunskapskraven för simning erhåller simundervisning. Avsaknaden av undervisning inom dessa kunskapsområden innebär sålunda att eleverna saknar möjlighet att uppnå alla kunskapskrav i idrott och hälsa. Lärarna arbetar med anpassning och stöd för de elever som har behov av det, en lärare berättade att hon tidigare har delat in klassen i grupper efter färdighetsnivå inom bollhantering. Detta har gett mycket goda resultat för de elever som tidigare kände osäkerhet kring att hantera bollen. Lärarna gav andra exempel på extra träning, till exempel kullerbyttor och armhävningar för elever i behov av det.

<sup>1</sup> Resultaten i tabellen illustrerar måluppfyllelse utifrån tidigare bestämmelser i skollag (1985:1100), grundskoleförordning (1994:1194) samt läroplan (Lpo 94) och kursplan. Bedömningen av elevernas möjligheter att uppnå kunskapskraven enligt Lgr 11 baseras på måluppfyllelse enligt tidigare bestämmelser samt de förutsättningar undervisningen ger vid granskningstillfället.

Det förekommer också enligt eleverna diskussioner och samtal på lektionerna om hur de ska arbeta med de olika momenten för att kunna förbättra sig, till exempel på hur de ska bli bättre på basket, hur de ska arbeta med det nästa gång. Skolinspektionen bedömer dock att rektorn samt lärarna i idrott och hälsa behöver se till att eleverna ges undervisning i samtliga kunskapsområden enligt kursplanen så att de ges möjlighet att uppnå samtliga kunskapskrav i idrott och hälsa.

#### *Utgår lärarnas bedömning från kunskapskraven i idrott och hälsa?*

Det framkom också vid lärarintervjuerna att lärarna för bedömning använder en matris över kunskapskraven i idrott och hälsa som är utvecklad i Kristianstad kommun. Lärarna har deltagit i kompetensutveckling för hur man kan använda sig av matriser vid bedömning och använder vid varje lektionstillfälle matrisen för en formativ bedömning av de vid den lektionen aktuella kunskapsområdena. Vad gäller simningen sker summativ bedömning. Skolinspektionen bedömer att lärarna arbetar utifrån kunskapskraven i idrott och hälsa.

#### *Har lärarna utbildning för den undervisning de bedriver?*

De två lärarna som bedriver undervisning i idrott och hälsa för årskurs fyra till sex har utbildning för årskurserna men inte för ämnet idrott och hälsa. Läraren i årskurs fyra och sex är utbildad 1-7-lärare i svenska och SO och läraren i årskurs fem är utbildad 6-12-lärare i svenska och SO. Mot den bakgrunden bedömer Skolinspektionen att skolans lärare i idrott och hälsa som saknar utbildning för den undervisning som bedrivs behöver ges utbildning i ämnet idrott och hälsa om skolan inte väljer att utnyttja lärare som redan har sådan utbildning.

#### *Tar rektor ansvar för att undervisningen i ämnet idrott och hälsa följs upp och utvärderas?*

Rektorn berättade vid rektorsintervjun att det finns en pågående diskussion om hur man ska kunna implementera den nya kursplanen fullt ut, till exempel när det gäller simundervisningen, och bekräftade att undervisningen i nuvarande form inte uppfyller kursplanens krav. Vid rektorsintervjun framkom även att rektorn följer upp undervisningen i idrott och hälsa genom deltagande i klasskonferenserna i början av terminen, genom att lärarna lämnar in sammanställningar från utvecklingssamtalen när de är slutförda för terminen samt genom att läsårsplaneringar och lokala pedagogiska planeringar delges rektorn. Rektorn har också under de senaste studiedagarna deltagit i idrott- och hälsa gruppen där implementeringen av den nya läroplanen har diskuterats. Dock har det i bedömningspunkterna angående undervisningens innehåll och lärarkompetens att det finns brister angående detta. Därför bedömer

Skolinspektionen att rektorn behöver ta ett större ansvar för uppföljningen och utvärderingen av undervisningen i idrott och hälsa.

**Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att eleverna får undervisning i den omfattning de har rätt till. Inom kunskapsområdet Friluftsliv och utevistelse saknas innehållspunkten *Lekar och andra fysiska aktiviteter i skiftande natur- och utemiljöer under olika årstider* och undervisningen i simning är bristfällig. Lärarna i idrott och hälsa behöver säkerställa att eleverna får undervisning som täcker in samtliga kunskapsområden och syfte så att eleverna har möjlighet att uppnå samtliga kunskapskrav enligt kursplanen. Vidare bedömer Skolinspektionen att lärarnas bedömning utgår från kunskapskraven i idrott och hälsa. De två lärarna som bedriver undervisning i idrott och hälsa för årskurs fyra till sex har utbildning för årskurserna men inte för ämnet idrott och hälsa. Rektorn behöver därför se till att lärarna som undervisar i ämnet idrott och hälsa ges utbildning i ämnet idrott och hälsa om skolan inte väljer att utnyttja lärare som redan har sådan utbildning. Slutligen bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver ta ett större ansvar för uppföljningen och utvärderingen av undervisningen i idrott och hälsa.**

## 2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning efter varje elevs förutsättningar och behov?

---

*Enligt skollagen ska utbildningen inom varje skolform vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Grundskolans läroplan anger att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Skolan har därvid ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster och ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.*

*Forskning och beprövad erfarenhet visar att undervisningen i idrott och hälsa bidragit till en negativ självbild för vissa elever. Trots ämnets allmänna popularitet har idrott och hälsa en relativt hög frånvaro. En förhållandevis stor andel elever deltar sällan aktivt i undervisningen. Skolans mest angelägna uppgift är därför att uppmärksamma de elever som inte finner sig tillrätta med ämnet. De skolor där bedömningskriterierna i idrott och hälsa är tydligt uttalade är de som lyckas bäst. Genusperspektivet och faktorer hos eleverna som föreningsengagemang, ekonomiska villkor och sociokulturell bakgrund är viktiga att ta hänsyn till. Lärarens egna attityder till ämnet är också en faktor som påverkar. Viktigt är även samverkan mellan idrottslärare och lärare i andra ämnen. Då dessa delar beaktas har skolan bättre förutsättningar att lyckas med undervisningen i idrott och hälsa.*

---

*Anpassar skolan undervisningen i idrott och hälsa för varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande?*

Läraren i årskurs fyra och sex berättade under lärarintervjun att hon under läsåret 2010/2011 anpassade undervisningen kring boll genom att dela upp grupperna i dels en grupp med de som hade stor erfarenhet och kände sig säkra på bollhantering och dels en grupp med de som hade mindre erfarenhet och kände osäkerhet kring bollhantering. Detta gav en mycket positiv utvecklingen för den svagare gruppen. Samma lärare hade också på liknande sätt delat in gruppen och gett extra träning för dem som till exempel ytterligare behövde träna kullerbytta eller armhävningar. Det framkom vid elevintervjuerna att lärarna ibland diskuterar med eleverna om hur de ska arbeta med de olika momenten för att kunna förbättra sig, till exempel på hur de ska bli bättre på basket, hur de ska arbeta med det nästa gång. Vid lärar- och elevintervjuerna framkom det att eleverna ofta kommer med önskemål som i möjligaste mån tillfredsställs under kommande lektioner. De alternativ som eleverna kan välja mellan är dock mycket begränsade. Skolinspektionen bedömer att lärarna arbetar med anpassning av undervisningen i idrott och hälsa för varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande men att lärarna i idrott och hälsa behöver utöka elevernas möjlighet till inflytande och eget ansvar.

*Har eleverna kunskap om syfte, centralt innehåll och kunskapskrav i idrott och hälsa?*

Vid lärarintervjuerna framkom att lärarna pratar med eleverna om den övergripande pedagogiska planeringen. I detta går inte läraren igenom samtliga delmoment. Vid tillsynsbesöket framkom att eleverna har lite kunskap om kursplanens innehåll och syfte. Vid elevintervjuerna framkom det att informationen om kursplanen till större delen har skett i början av läsåret men att läraren sedan inte kopplat den till de olika delmomenten i undervisningen. Detta bekräftades vid lärarintervjuerna. Intervjuer och lektionsobservationer visade att eleverna ges viss möjlighet till reflektion över undervisningen och sitt lärande men i liten omfattning, därför är detta ett område som behöver utvecklas. Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver se till att kopplingen mellan undervisningens syfte, centrala innehåll och kunskapskrav i idrott och hälsa tydliggörs för eleverna.

*Har skolan sådan tillgång till lokaler och utrustning att en likvärdig utbildning kan genomföras?*

Genom lektionsobservationer, rektorsintervjuer, lärarintervjuer samt elevintervjuer framkom att Norje skola har tillgång till såväl lämpliga lokaler som utrustning för undervisningen i idrott och hälsa. För inomhusundervisning har man idrottshall på skolan. Utomhus utövas bland annat fotboll, 60 meter löpning, längdhopp och brännboll. Vid vinteraktiviteter, såsom till exempel skridskoåkning, har barnen möjlighet att låna utrustning. Idrottshallen är utrustad för fysiska och motoriska övningar, samt för de vanligaste bollsporterna.

*Kontrollerar lärarna elevernas närvaro och deltagande i undervisningen i idrott och hälsa?*

Läraren kontrollerar inför varje undervisningstillfälle elevernas närvaro och orsaker till elevers frånvaro. Vid intervjuer med lärare och rektor framkommer att det inte finns någon systematisk frånvaro, varken på grupp- eller individnivå. Vid rektors-, lärar- och elevintervjuer framkom att då elever inte har ombyteskläder med sig stannar de kvar i klassrummet och får antingen städa klassrummet eller arbeta med något annat ämne. För dessa elever ges inga andra uppgifter som syftar mot kursplanens kunskapskrav i ämnet idrott och hälsa. Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver därför utveckla beredskap för hur situationer ska hanteras då elever inte kan delta i den gemensamma undervisningen.

*Följer skolan skollagens bestämmelser om befrielse?*

Enligt Norje skolas rektor har det under de senaste åren inte funnits några elever som varit befriade från undervisningen i idrott och hälsa, så inte heller vid granskningstillfället.

*Samverkar lärarna i idrott och hälsa med andra lärare?*

De två lärarna i idrott och hälsa deltar i kommunövergripande nätverk i varsitt ämne. Läraren i årskurs fyra och sex deltar i nätverket inom idrott och hälsa. Läraren i årskurs fyra och sex är också klasslärare i årskurs sex och integrerar ämnet idrott och hälsa med de andra ämnena då det finns möjlighet till det. Läraren i årskurs fem är inte klasslärare för denna klass och har därmed inte samma möjligheter. För övrigt sker ämnesövergripande samverkan på skolan mellan ämnet idrott och hälsa och övriga ämnen i liten omfattning. Skolinspektionen bedömer därför att lärarna behöver utveckla det ämnesövergripande samarbetet i ämnet idrott och hälsa och övriga ämnen.

*Får lärarna kompetensutveckling inom idrott och hälsa?*

Vid rektors- och lärarintervjuerna framkom att skolan organiserar kompetensutvecklingen gemensamt för samtliga lärare och ingen specifik kompetensutveckling för ämnet idrott och hälsa har erbjudits lärarna som undervisar i ämnet. Vid studiedagarna under hösten 2011 delade man in lärarna i ämnesgrupper och diskuterade och tolkade läroplanen och kursplanen i respektive ämne, däribland ämnet idrott och hälsa. Rektors- och lärarintervjuerna visar att lärarna inte har fått någon kompetensutveckling inom ämnet idrott och hälsa de senaste två åren. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se till att lärarna i ämnet idrott och hälsa vid skolan ges möjligheter till kompetensutveckling inom ämnet samt att rektorn behöver ta ett större ansvar för kompetensutvecklingen i ämnet idrott och hälsa.

*Sker skolans samverkan med föreningslivet på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls?*

Vid rektorsintervjun berättade rektorn att skolan inom innehållspunkten dans och rytmik brukar samverka med föreningslivet, för övrigt sker ingen samverkan. De lektioner då någon från föreningslivet undervisar i dans finns alltid den ansvarige läraren närvarande. Skolinspektionen bedömer att samverkan med föreningslivet sker på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls.

*Ser skolan till att kränkande behandling inte förekommer i samband med undervisningen i idrott och hälsa?*

Vid rektors- och lärarintervjuer framkommer att en av klasserna har många interna konflikter. Dessa konflikter beskrevs av både rektor och lärare som allvarliga, att de hade pågått en längre tid och att detta skapade en orolig stämning i klassen och en utsatthet hos eleverna. Konflikterna påverkade också undervisningen på lektionerna, framförallt i idrott och hälsa. Det framgick att de åtgärder som skolan hittills vidtagit är att försöka separera på vissa elever under lektionstid. Det framkom vid elevintervjuerna att eleverna tyckte att situationen var påfrestande och att de ville ha hjälp att lösa konflikterna. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver se till att inga elever utsätts för kränkande behandling i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att lärarna i idrott och hälsa behöver utöka elevernas möjlighet till inflytande och eget ansvar. Vid tillsynsbesöket framkom att eleverna har lite kunskap om kursplanens innehåll och syfte. Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver säkerställa att kopplingen mellan undervisningens syfte och centrala innehåll i idrott och hälsa tydliggörs

för eleverna och att de ges möjlighet till reflektion kring lektionens aktiviteter och lärande i högre grad än så som sker i nuläget. Skolinspektionen fann vid tillsynsbesöket att skolan har en sådan tillgång till lokaler och utrustning att en likvärdig utbildning kan genomföras. Läraren behöver utveckla beredskap för hur situationer ska hanteras då elever inte kan delta i den gemensamma undervisningen. På skolan fanns vid tillsynsbesöket inga elever som var befriade från undervisningen i idrott och hälsa. Skolinspektionen fann också att lärarna behöver utveckla samarbetet mellan ämnet idrott och hälsa och övriga ämnen. Skolan behöver se till att lärarna i ämnet idrott och hälsa vid skolan ges möjligheter till kompetensutveckling inom ämnet. Skolans samverkan med föreningslivet sker i liten grad och Skolinspektionen finner att den sker på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls. Det förekommer sedan lång tid konflikter på skolan mellan elever som påverkar undervisningen och som skapar en orolig skolsituation för eleverna. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se till att inga elever utsätts för kränkningar i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

#### **Tvärgående granskningsaspekt:**

#### **Används IT-verktyg i undervisningen på ett sätt som stödjer elevernas kunskapsutveckling och utvecklingen av deras digitala förmåga?**

---

*Skollagen* anger att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen kan uppfyllas. I förarbetet till lagen talas om "elevers varierande behov avseende kommunikation, information och informationsteknik". Enligt grundskolans *läroplan* ska eleverna kunna använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.

*Forskning och beprövad erfarenhet* visar att IT i undervisningen bör struktureras och användas på ett medvetet sätt. En IT-strategi måste fokusera på mer än bara teknisk utrustning och tillgänglighet – den måste även sträva efter att skapa en omfattande digital kompetens bland eleverna och bör genomsyra i stort sett alla ämnen.

---

#### **Stödjer IT-användningen elevernas lärande och utvecklingen av elevernas digitala kompetens?**

Sölvesborgs kommun har utarbetat en IT-plan i vilken det ingår att man planerar för att varje elev ska få en egen dator. IT-verktyg används inte i undervisningen i idrott och hälsa. Rektorn behöver därför arbeta för att utveckla användningen av IT-verktyg i idrott och hälsa så att eleverna får en tidsenlig undervisning och att undervisningen i idrott och hälsa bidrar till

läroplanens mål om att eleverna ska kunna använda modern teknik som verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.

**Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att rektorn behöver arbeta för att utveckla användningen av IT-verktyg i idrott och hälsa.**

### **Bakgrundsuppgifter om Norje skola**

---

Norje skola är en F-6 skola i Sölvesborgs kommun. Sölvesborgs kommun ligger i Blekinge län och hade 16 802 invånare den 1 november 2011. I kommunen finns sammanlagt nio grundskolor. På Norje skola gick läsåret 2010/2011 103 elever med 12, 17 respektive 19 elever i årskurserna 4, 5 och 6. I årskurserna 4-6 undervisar en lärare i årskurs 4 och 6 och en lärare i årskurs 5. Undervisningen i idrott och hälsa bedrivs av två lärare, där den ena läraren undervisar i årskurs 4 och 6 medan den andra läraren undervisar i 5. Skolan har tillgång till idrotts-hall och utomhusmiljö för undervisning i idrott och häls. Norje skola har generellt mycket goda resultat i ämnet idrott och hälsa.

### **Syfte och frågeställningar**

---

Syftet med kvalitetsgranskningen är att ta reda på om kommunala och fristående skolor följer innehållet i läroplanen och i kursplanen för idrott och hälsa i årskurserna 4-6. Särskilt har utvalda aspekter kring hur undervisningen i ämnet lever upp till styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning granskats. Granskningen har utgått från följande frågeställningar.

#### **1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?**

Inom ramen för denna frågeställning har Skolinspektionen granskat att ämnets syfte och samtliga kunskapsområden som omnämns i kursplanen för idrott och hälsa finns med i skolans och lärarens övergripande planering och ges tillräckligt utrymme i undervisningen. Skolinspektionen har granskat den lokala planeringen på både lektions- och årskursnivå och i samband med detta efterfrågat motiven bakom val av undervisningsinnehåll.

Särskild uppmärksamhet har riktats mot de områden som forskning och utvärdering funnit ofta försummas, vid sidan av kunskapsområdena hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse, även specifika innehållspunkter som simundervisning, dans och rytmik, orientering och kunskap om första hjälpen och agerande i nödsituationer.

## **2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning anpassad efter varje elevs förutsättningar och behov?**

Inom detta område har granskats huruvida enskilda elever eller grupper av elever riskerar att missgynnas utifrån undervisningens innehåll eller genomförande. Av särskild vikt här är jämställdhets- och genusfrågor, alltså i vad mån utbildningen är anpassad efter elevers olika förutsättningar och intressen och i vad mån den tar sin utgångspunkt i traditionella könsroller. Skolinspektionen har även granskat i vilken mån både elever med och utan idrottserfarenhet kan tillgodogöra sig undervisningen. Även närvaro- och deltagandemönster har granskats utifrån dessa perspektiv.

### **IT i undervisningen**

I anslutning till granskningen av idrott och hälsa har även en tvärgående granskning om IT i undervisningen genomförts. Inspektörerna har där granskat om undervisningen i idrott och hälsa innehåller IT-relaterade inslag för att läroplansmålen och kunskapskraven ska kunna nås.

## **Metod och material**

---

Innan besöket på skolan genomförts har en dokumentanalys gjorts. Dokumentation har begärts in från den granskade skolan och innefattar bland annat lektionsplanering, underlag för utvecklingssamtal, lokala bedömningskriterier, skriftliga omdömen i idrott och hälsa, åtgärdsprogram i idrott och hälsa, dokumentation om personal, eventuella beslut om befrielse för elever med mera.

I samband med att dokument begärts in har Skolinspektionen därutöver efterfrågat en verksamhetsbeskrivning som fyllts i av rektorn och lärarna som undervisar i idrott och hälsa. Skolinspektionen har på så vis getts en inledande bild av skolans undervisning i idrott och hälsa.

Vidare har granskningen genomförts med hjälp av lektionsobservationer. Syftet med observationerna är att inspektörerna dels kunnat skapa sig en allmän bild av undervisningen och dels getts möjlighet att samla in data för underlag till bedömningar.

I syfte att få en allsidig bild av skolans undervisning i idrott och hälsa har inspektörerna därutöver genomfört intervjuer med skolan rektor, de lärare som undervisar i ämnet samt ett urval av elever i årskurserna 4 – 6.